

výrok I. / II. dne 5. 12. 2018

výrok dne

a je vykonatelné dnem

č. j. 52 A 5/2018-96

V Pardubicích

dne 7. 12. 2018

dne

M. V. M.

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci v Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Dvořáka a soudců JUDr. Petry Venclové, Ph.D., a JUDr. Aleše Korejtky, ve věci

žalobce: **Ahmed Hamada Ahmed Abdelkader**, narozený dne 25.6.1989
zastoupený advokátem Mgr. Umarem Switatem
sídlem Dědinova 2011/19, 148 00 Praha 4

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí České republiky**, IČ 45769851
sídlem Hradčanské nám. 5, 118 00 Praha 1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2.1.2018, č.j. 300059/2018-VO,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 2.1.2018 č.j. 300059/2018-VO se **zrušuje a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen zaplatit** žalobci k rukám jeho právního zástupce Mgr. Umara Switata, advokáta, náklady řízení ve výši 18 562 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Rozhodnutím žalovaného uvedeným ve výroku tohoto rozsudku byla zamítnuta žádost o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza žalobci podle ust. § 180e odst. 6 zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“), která byla doručena žalobcem na Velvyslanectví České republiky

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Vrabcová.

v Káhiře. Dle odůvodnění žalovaného rozhodnutí se žalovaný ztotožnil se skutkovým zjištěním a právním závěrem Zastupitelského úřadu v Káhiře (jen též „ZÚ“), že manželství žadatele s občankou České republiky bylo uzavřeno za jediným účelem, kterým je záměr žadatele požívat práva volného pohybu a pobytu zaručeného na základě směrnice č. 2004/38/ES, o právu občanů unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států a zákona o pobytu cizinců, jež by mu jinak nepříslušela. Dle žalovaného tak rozhodnutí ZÚ Káhira bylo vydáno v souladu s ust. § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Žalovaný postupoval při posuzování žádosti o nové posouzení důvodů pro neudělení víza podle Doporučení komise k lepší transpozici a aplikaci směrnice č. 2004/38/ES (Sdělení Evropské komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 2. 7. 2009, č. COM (2009) 313 a vycházel rovněž ze Sdělení komise Evropskému parlamentu a Radě č. COM (2014) 604, jehož přílohou je Příručka pro řešení otázky účelových sňatků mezi občany EU a státními příslušníky třetích zemí v kontextu práva EU o volném pohybu občanů EU. Dle žalovaného existují indikativní kritéria podle bodu 4.2. Sdělení Evropské komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 2. 7. 2009, č. COM (2009) 313, která poukazují na to, že zneužití práva společenství není nepravděpodobné.

2. Dle žalovaného žadatel totiž nikdy nepobýval v zemích Schengenského prostoru, jeho žádost o vízum byla opakovaně zamítnuta. Dále žalovaný zdůraznil, že se pár seznámil v roce 2012 na Facebooku a před svatbou se setkal pouze jednou, přičemž již na této návštěvě byly zařizovány formality ke sňatku. Následující návštěva manželky žadatele v Egyptě se již uskutečnila za účelem uzavření sňatku, k němuž došlo v dubnu 2015. Dále žalovaný zdůraznil, že manželé nepřijali žádný dlouhodobý či finanční závazek se společnou odpovědností. Žalovaný proto na základě šetření, které obsahovalo pohovory se žadatelem a podání vysvětlení manželkou a její dcerou Nikolou Motyčkovou vyhodnotil skutkový stav věci, když zdůraznil, že: *„Jakoliv nemůže být věkový rozdíl sám o sobě důvodem pro zamítnutí žádosti, lze manželství egyptského státního občana s o 11 let starší občankou EU označit za nekonvenční a i z tohoto důvodu zahájit šetření.“*
3. Ve vztahu ke způsobu seznámení se na Facebooku uvedl, že se jedná o typický případ seznámení v případě předstíraných citů za účelem uzavření sňatku tzv. *marriage by deception*, kdy k uzavření sňatku dochází pouze s cílem získat právo volného pohybu a pobytu v zemích Evropské unie. Pokud jde o vzdělání žalobce, to podle žalovaného od okamžiku podání jeho právní žádosti o vízum není jasné. Při pohovoru v roce 2016 žalobce uvedl, že je absolventem bakalářského právnického studia a předložil tzv. přechodné osvědčení z roku 2010, které ovšem dle poznatků ZÚ Káhira je vydáváno studentům před oficiálním ukončením studia universitním diplomem. Manželka žalobce při podání vysvětlení na cizinecké policii dne 9. 11. 2017 uvedla, že manžel studoval právnickou fakultu, avšak k dokončení mu chybí 2 roky. Uvažoval o tom, že se naučí česky a dostuduje práva v České republice. V současnosti pracuje jako asistent rezervačního manažera s platem cca 7 500 Kč. V roce 2015 žalobce uvedl, že nemá žádný bankovní účet ani kartu, nevlastní žádný majetek ani automobil. V roce 2016 jeho manželka uvedla, že žadatel je vlastníkem poloviny domu, přičemž oba shodně uvádějí, že dům je ve vlastnictví otce. Žadatel pochází z početné rodiny, má dvě sestry a dva bratry, otec je v důchodu, jeho manželka v domácnosti. Žalovaný uzavřel, že sociální zázemí žadatele je velmi slabé a v případě podání standardní žádosti o vízum či pobyt ho lze považovat za ekonomického migranta a takové žádosti by proto nebylo vyhověno.
4. Ve vztahu k manželce žalobce žalovaný uzavřel, že je v nepříznivé sociální situaci, neboť nevlastní žádný majetek, žije v pronajatém bytě, vyživuje dospívající dceru, pracuje jako šička a její plat činí cca 20 000 Kč. Dále žalovaný zdůraznil jazykovou bariéru mezi manžely, neboť anglický jazyk ovládá manželka žalobce nedostačujícím způsobem, komunikace mezi nimi probíhala přes sociální sítě a omezila se dle žalovaného na neustálé vyznávání lásky, což vyjádřil explicitně s přepisem e- mailové konverzace na straně 3 žalovaného rozhodnutí. Dle žalovaného tak manželé neměli dostatek příležitostí poznat před uzavřením sňatku své charakterové vlastnosti.

5. Dále žalovaný zdůraznil, že se žadatel před svatbou nesetkal s mladší dcerou manželky, které je 14 let. Ta se s ním setkala až v létě 2017, kdy strávila v Egyptě týden. Žalovaný zdůraznil, že tomu tak bylo po opakovaných zamítnutích žádostí o víza. Dle žalovaného patrně žadatel vůbec netuší, zda bude s dcerou své manželky vycházet, podle všeho ho tato otázka před uzavřením i po uzavření sňatku vůbec nezajímala. Dle žalovaného tak nelze přisvědčit tvrzení, které bylo uplatněno v žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza, že by snad odloučením od manželky a dcery došlo k nepřiměřenému zásahu do rodinného života.
6. Dále žalovaný uvedl, že žalobce má pouze minimální znalosti o České republice, neprojevil snahu učít se českému jazyku, údajně plánuje bydlení s manželkou na území České republiky, tedy na území Evropské unie. Žalovaný považuje s ohledem na shora uvedené šance žalobce získat stabilní a dobře placené zaměstnání v České republice za velmi nízké. Spíše se přiklání k tomu, že žalobce hodlá prostřednictvím sňatku s občankou Evropské unie získat právo pobytu v zemích Evropské unie a následně přesídlit do některé ze západoevropských zemí, kde se bude moci opřít o podporu četné arabské komunity. Tvrzení, že si žadatel chce v České republice doplnit právnické vzdělání, žalovaný považuje za zcela mimo realitu.
7. Žalovaný ve svém rozhodnutí (strana 4) zdůraznil rozpory ve výpovědích mezi manžely a výslovně uvedl, že: „MZV ČR především konstatuje rozpor týkající se oblečení snoubenců na svatbě. Zatímco žadatel uvedl, že manželka měla modré džíny a modré tričko a on modrou košili a stříbrné džíny, manželka sdělila, že měla dlouhé modré šaty a její manžel černý oblek, černou košili a modrou kravatu.“ Dle žalovaného tyto informace neodpovídají předloženým fotografiím ze svatby, přičemž dle ZÚ Káhira veškeré situace byly naaranžovány ve studiu. Fotografie nejsou datovány, není zřejmé, kdy byly pořízeny. Žalovaný tak zdůraznil tento rozpor mezi fotografiemi a informacemi podanými při pohovoru a podání vysvětlení a přiklonil se k tomu, že fotografie byly pořízeny účelově. Konstatoval, že ze strany žadatele byla snaha uzavřít sňatek co nejméně formálním způsobem. Dále zdůraznil, že ačkoliv žalobce v žádosti o nové posouzení žádosti uvedl, že se podílí na chodu domácnosti manželky, ta uvedla, že jí neposílá žádné peníze, pouze platí její pobyty v Egyptě. Žalovaný proto uzavřel, že ZÚ Káhira rozhodl správně, když dospěl k závěru, že je dán důvod podle § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců, totiž, že se žadatel dopustil obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat vízum k pobytu na území.

Žaloba

8. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného včasnou žalobou podanou podle ust. § 65 a násl. zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přičemž lhůta k podání žaloby se v těchto případech posuzuje podle ust. § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a činí 30 dní od doručení rozhodnutí. Žalobce namítá, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné a nepřezkoumatelné. Žalobce tvrdí, že argumentace žalovaného je důkazně nepodložená a že žalovaný naprosto přehlíží existenci dlouhodobého a trvalého partnerského vztahu. Žalobce se seznámil s manželkou v roce 2012 a k žádosti o ruku došlo v roce 2014, k uzavření manželství v dubnu 2015, tedy manželé se znají 6 let a manželství trvá téměř 3 roky. Dle žalobce spolu manželé před uzavřením manželství komunikovali téměř denně přes Skype a žalobce poznával průběžně i dcery budoucí manželky a komunikoval s nimi. Žalobce se odkazuje na obsah podání vysvětlení cizinecké policií dcerou manželky, která se jmenuje Nikol. Žalobce trvá na tom, že se mezi ním a manželkou jedná o trvalý citový vztah. Žalobce vytýká žalovanému, že místo toho, aby se řádně vypořádal s obsahem spisu, a to zejména s vyjádřením jeho manželky, spekulativně poukazuje na obecnou praxi, kdy způsob k seznámení se prostřednictvím Facebooku je typický pro předstírané city, které mají vést k uzavření manželství s občankou Evropské unie. To, že chtějí oba žít v České republice, zdůvodnil zejména tím, že mladší dcera manželky Natálie je stále školou povinná, má v České republice svoji sestru i kamarády. Ve vztahu ke svému vzdělání pak objasnil, že na univerzitě studoval 4 roky, nemá tedy dokončeno vysokoškolské vzdělání, v Egyptě je zaměstnán a má stálý příjem, který odpovídá běžným slušným příjmům v Egyptě. Žalobce bydlí v nedostavěném třípatrovém rodinném domě, sám obývá samostatný byt ve

2. patře domu. Otec žalobce pracoval 35 let na pozici generálního ředitele Ministerstva spravedlnosti v Egyptě. Původní rodina žalobce byla v Egyptě vždy velmi slušně zajištěna. Bratr žalobce Muhamed pracuje v Saúdské Arábii, sestra Wessam je vdaná a žije se svým manželem ve vlastním rodinném domě. Dle žalobce má jeho rodina vysoký životní standard. Žalobce proto odmítá spekulace žalovaného o jeho postavení případného ekonomického migranta.
9. Pokud žalovaný tvrdí, že mezi manžely existuje jazyková bariéra, pak žalobce namítá, že si s manželkou dobře rozumí, neboť spolu komunikují již po dobu několika let denně a plánují společný život. Dále žalobce tvrdí, že se s pomocí manželky učí českému jazyku a doplňuje, že dle jeho názoru neměl ZÚ v Káhiře právo požadovat po žalobci a jeho manželce konverzaci osobního charakteru, byť tomuto požadavku žalobce vyhověl. Pokud jde o jeho vztah ke dvěma dcerám manželky, pak uvádí, že dcera Natálie nepobývala o dvouměsíčních prázdninách v Egyptě, neboť si to nepřála z důvodu vysokých teplot. Dále žalobce uvedl, na kterých místech v Egyptě byl s manželkou (Hurghada, safari, Káhira, výlet k pyramidám, výlet na koních). Těchto výletů se účastnila právě mladší dcera manželky. Tyto výlety žalobce sám financoval. Při osobním setkání dává manželce finanční hotovost, kupuje jí dárky, přispívá do rodinného rozpočtu. Pokud jde o sociální poměry manželky, pak žalobce uvádí, že pracuje jako tkadlena a v roce 2015 dosahoval její příjem 20 000 Kč, v průběhu let však byl navyšován. Vedle tohoto příjmu má manželka žalobce sirotčí důchod, který jí je vyplácen pro dceru Natálii po zemřelém otci.
10. Pokud jde o rozpory, které žalovaný tvrdil a zdůrazňoval ve svém rozhodnutí, pak se jednalo o nevýznamné rozdíly ve výpovědích mezi manžely, které byly způsobeny tím, že manželka vypovídala o oděvu, který měli na sobě manželé během svatební hostiny, zatímco žalobce vypovídal o oděvu, který měli na sobě během oficiálního svatebního obřadu v Káhiře. K těmto rozporům došlo z důvodu nejednoznačně položeného dotazu ze strany správního orgánu. Dále žalobce tvrdí, že žalovaný nezkoumal možný zásah do soukromého rodinného života, proto je v této části rozhodnutí nepřezkoumatelné. Dle žalobce z postupu žalovaného jednoznačně vyplývá absence snahy zjistit relevantní skutečnosti a vyjít žalobci vstříc. Dle žalobce je rozhodnutí v rozporu s ust. § 15a, § 20, § 167 odst. 1 písm. c), § 168 zákona o pobytu cizinců a rovněž v rozporu s článkem 8 a článkem 12 Evropské úmluvy o lidských právech, článkem 10 odst. 2 a článkem 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, s nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 810/2009 ze dne 13. 7. 2009, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38 ES ze dne 29. 4. 2004, Sdělení komise Evropského parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků, Sdělení Komise Evropského parlamentu a Radě – Pomáhat vnitrostátním orgánům v boji proti zneužívání práva na volný pohyb. Žalovaný dle žalobce nepřihlédl ke specifickým okolnostem řešeného případu, ani k tomu, že po celou dobu 6 let k sobě mají manželé stálý citový vztah. Žalobce trvá na tom, že tímto rozhodnutím bylo nepřiměřeně zasaženo do soukromého a rodinného života žalobce. Zdůraznil, že dle ESLP musí být dána skutečně naléhavá potřeba, která by ospravedlňovala zásah státu do soukromého a rodinného života. Dále odkázal na rozhodnutí Ústavního soudu III. ÚS 153/97, Pl. ÚS 25/97, podle kterého dle principu přiměřenosti opatření omezující základní lidská práva a svobody nesmějí svými negativními důsledky přesahovat pozitiva, která představují veřejný zájem na těchto opatřeních. Dle žalobce uzavření manželství nijak neohrožuje základní zájem společnosti a závěry žalovaného jsou spekulativní a nepřihlíží k řádnému způsobu života a k osobním poměrům žalobce. Žalobce proto navrhl, aby soud žalované rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Vyjádření žalovaného k žalobě

11. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že ji považuje za nedůvodnou. Rozhodnutí je dle něho přezkoumatelné a řádně právně i věcně odůvodněno. Žalovaný zdůraznil, že se žalobce setkal s dcerami manželky až po svatbě o po opakovaných zamítnutích žádostí o vízum a dále to, že příručka pro účelové sňatky považuje způsob seznámení prostřednictvím internetu za jedno z

indikativních kritérií účelově uzavřeného sňatku. Dle žalovaného byla mezi manžely prokázána jazyková bariéra. Žalovaný dále zopakoval, že manželka žalobce se nenachází v příznivé sociální situaci, neboť žije v pronajatém bytě a uvedla čistý měsíční příjem během pohovoru dne 9. 11. 2017 okolo 23 000 Kč. Žalobce nevlastní žádný nemovitý majetek, nýbrž vlastníkem domu v Egyptě je jeho otec. Dle žalovaného rovněž trvají rozpory v jejich výpovědích ohledně oblečení na svatbě a rovněž ohledně svatebních prstýnků. Žalovaný proto navrhl zamítnutí žaloby, neboť trvá na tom, že „převažují“ indikativní kritéria o účelovosti manželství. Žalobce v replice setrval na žalobních tvrzeních.

Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud přezkoumal žalované rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů a podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1, 2, s. ř. s.). Při posuzování účelovosti manželství je přitom třeba posuzovat skutkový stav nikoliv toliko ke dni vzniku manželství, nýbrž k datu rozhodování žalovaného správního orgánu (viz např. rozsudek NSS ze dne 31. 8. 2012, čj. 5 As 104/2011-102, rozsudky správních soudů jsou dostupné na www.nssoud.cz; obdobně nálezy Ústavního soudu č. 107/2003 Sb. ÚS /sp. zn. IV. ÚS 40/03; rozhodnutí ÚS jsou dostupná na www.nalus.cz/): „Účelovost uzavření manželství ve smyslu § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, je třeba posuzovat po celou dobu správního řízení, a to až do rozhodnutí odvolacího orgánu. Pokud je v řízení před správními orgány prokázáno, že manželství plní svou funkci, není možné takové manželství považovat za účelově uzavřené a to, ani když tomu tak od jeho úplného počátku nebylo.“
13. Při posouzení zákonnosti rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza je podstatné, zda zjištěný skutkový stav věci řádně odůvodňuje právní závěr o tom, že bylo naplněno ustanovení § 20 odst. 5, písm. e) zákona o pobytu cizinců, podle kterého se krátkodobé vízum neudělí cizinci, který žádá o krátkodobé vízum jako rodinný příslušník občana Evropské unie a sám není občanem Evropské unie a hodlá doprovázet občana Evropské unie na území nebo následovat občana Evropské unie, který na území pobývá, jestliže se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat vízum k pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství.
14. Právní úprava zákona o pobytu cizinců vychází z práva EU (dle § 1 odst. 1 zákona o pobytu cizinců navazuje na přímo použitelné Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob /Schengenský hraniční kodex/). Správní orgány i soudy proto při posuzování účelovosti manželství vycházejí mj. ze směrnice 2004/38/ES (Čl. 35 směrnice zakotvuje oprávnění zjišťovat, zda uzavření manželství nebylo pouhým prostředkem k získání práva pobývat na území jiného státu a požívat plnění s tím spojená) a Sdělení Komise ze dne 2. 7. 2009, COM (2009) 313. Toto sdělení v kapitole „4.2. Účelové sňatky“ definuje účelové sňatky pro účely směrnice jako sňatky uzavřené **vylučně** za účelem získání práva volného pohybu a pobytu podle směrnice, na které by jinak dotyčná osoba neměla nárok. Sňatek není možné považovat za účelový sňatek pouze z toho důvodu, že je spojen s výhodou přistěhovalectví, nebo s jinou výhodou. Kvalita vztahu není pro použití článku 35 relevantní. Členské státy mohou definovat soubor indikativních kritérií, které poukazují na to, že existuje možný úmysl zneužití práv přiznaných směrnicí výlučně za účelem obejít vnitrostátní právní předpisy upravující přistěhovalectví. Vnitrostátní orgány mohou zejména zohlednit následující faktory, jež poukazují na to, zda je zneužití práva uzavřením účelového manželství v daném případě spíše pravděpodobné:
 - pár se před svatbou nikdy nesetkal,
 - pár se neshoduje, pokud jde o jejich osobní údaje, o okolnosti jejich prvního setkání nebo důležité osobní informace, které se jich týkají,
 - pár nemluví společným jazykem, kterému oba rozumí,

- důkaz o peněžní částce nebo daru, které byly předány, aby byl sňatek uzavřen (s výjimkou peněz nebo darů, které byly předány jako věno v kulturách, kde je to běžnou praxí),
 - v minulosti jednoho nebo obou manželů existuje důkaz o předchozích účelových sňatcích nebo jiných formách zneužití a podvodu, jejichž účelem bylo nabytí práva pobytu,
 - rozvoj rodinné života pouze tehdy, kdy byl přijat příkaz k vyhoštění,
 - pár se rozvedl krátce potom, co státní dotyčný příslušník třetí země získal právo pobytu.
15. Dle sdělení by měla být výše uvedená kritéria považována za podněty pro zahájení vyšetřování, aniž by z nich bylo možné vyvozovat automatické závěry výsledků nebo dalšího šetření. Členské státy se nemohou spoléhat na jediné kritérium, ale je třeba věnovat řádnou pozornost všem okolnostem jednotlivého případu. Vyšetřování může zahrnovat oddělené rozhovory s každým z manželů. Důkazní břemeno nesou orgány členských států, které se snaží omezit práva podle této směrnice. V případě odvolání je úkolem vnitrostátních soudů ověřit, zda v jednotlivých případech došlo ke zneužití, přičemž důkaz o této skutečnosti musí být podán v souladu s vnitrostátními právními předpisy, za předpokladu, že tím není dotčena účinnost práva Společenství.
16. Ve shodě s uvedeným pojetím účelovosti manželství NSS již v rozsudku ze dne 2. 10. 2013, č.j. 1 As 58/2013-43, vyslovil, že: „*Určení, zda se jedná o účelové (fingované) manželství ve smyslu čl. 35 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, je otázkou skutkovou, která náleží k vyřešení vnitrostátním soudům členských států.*“ Dále NSS v uvedeném rozsudku přijal právní názor, že: „*Veřejné právo nablíží na manželství autonomně podle svých norem a není vázáno vymezením či nevymezením jeho účelu normami práva soukromého. Vyhovuje-li manželství účelu vymezenému normami soukromého práva, neznamená to automaticky, že jej nelze označit za účelové ve smyslu § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.*“
17. V dané věci se proto krajský soud soustředil na ověření toho, zda žalovaný správní orgán unesl důkazní břemeno ve vztahu ke skutkovému závěru, že manželství žalobce jako občana třetí země bylo uzavřeno výlučně účelově za účelem získání práva volného pohybu a pobytu na území Evropské unie, na které by jinak neměl právo. Jak již bylo vyloženo shora v narativní části rozsudku, žalovaný zdůraznil věkový rozdíl 11 let mezi manžely. K tomu krajský soud uvádí, že tato skutečnost nemůže být důvodem podporujícím závěr o účelovosti manželství, když má za to, že k tomu jistě není třeba podávat odůvodnění. Nadto ani žalovaný neuvedl, v čem je konkrétní věk manželky žalobce, která hodlá s žalobcem založit rodinu - tedy v tomto ohledu není její věk překážkou, indikativním kritériem. Dále žalovaný vyzdvihl seznámení se manželů přes sociální síť, nepříznivé sociální poměry manželky žalobce, jazykovou bariéru mezi manžely, a soustředil se na rozpory v informacích podaných manžely. Zdůraznil přitom rozpor týkající se oblečení snoubenců na svatbě: „*Zatímco žadatel uvedl, že manželka měla modré džínny a modré tričko a on modrou košili a stříbrné džínny, paní Jana Abdelkader Motýčková sdělila, že měla dlouhé modré šaty a její manžel černý oblek, černou košili a modrou kravatu. Těmito informacím neodpovídají předložené fotografie ze svatby.*“ K tomu je třeba uvést, že spisový materiál obsahuje celou řadu fotografií (černobílé kopie), kdy na dvou z nich jsou zachyceni žalobce a jeho manželka ve společenských šatech (dvě fotografie - žalobce v obleku s košilí a kravatou, jeho manželka v dlouhých společenských šatech) a dále obsahuje jednu fotografii, na níž jsou oba manželé v džínách, žalobce v košili a jeho manželka v tričku. Právě tuto fotografii manželka žalobce při jednání soudu označila za fotografii pořízenou při uzavření manželství s tím, že společenské oblečení měli manželé až na hostině v domě otce manžela. Manželka žalobce přitom již v podání vysvětlení ze dne 9. 11. 2017 (bod 23) výslovně objasnila, pokud jde o svatbu: „*Ale svatba Egyptana s Evropankou je vlastně úřadování. Na úřadě jsme byli v riflích. Šaty jsem si oblékla až na té oslavě, byly dlouhé modré. Manžel se také převlékl a vzal si černý oblek a košili a kravatu.*“ Toto vyjádření však žalovaný zcela pominul. Nelze tedy přisvědčit žalovanému, že se jedná o rozpor ve výpovědích a dále, že podaným informacím odporují fotografie založené ve správním spise. Naopak tvrzený rozpor byl při jednání soudu objasněn, přičemž verze uvedená v žalobě i manželkou žalobce již v průběhu správního řízení a dál při

jednání soudu odpovídá založeným fotografiím ve správním spise. K ostatním fotografiím, které zachycují žalobce a jeho manželku v Egyptě, a to i s dalšími osobami, se žalovaný nevyjádřil. K tomu krajský soud podotýká, že předložený spisový materiál obsahoval celkem osm kusů volně vložených a neočíslovaných černobílých kopií fotografií, stejně tak ostatní spisový materiál nebyl očíslován ani svázán, spis neobsahoval spisový přehled.

18. Dále žalovaný poukázal na rozpor ohledně tvrzení, jak se manžel podílí na chodu domácnosti manželky: „*V žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza žadatele uvádí, že se podílí na chodu domácnosti své manželky. Manželka žadatele však během pohovoru uvedla, že jí manžel žádné peníze neposílá, pouze platí její pobyty v Egyptě.*“ Žalobce v pohovoru ze dne 4. 10. 2016 uvedl, že se „trošku“ učí česky od manželky. S manželkou se seznámil na Facebooku v roce 2012, v roce 2014 pobývala dva týdny v Egyptě s žalobcem. Manželství bylo uzavřeno 29. 4. 2015. Žalobce znal příjem manželky, vzdělání, její rodinu a to, že byla rozvedená, že má rada romantické filmy (ona uvedla akční filmy), že kouří. Dále tvrdil, že s manželkou plánovali společnou budoucnost včetně založení rodiny. Žalobce před podáním této žádosti již jednou o vízum do EU žádal. Po svatbě ho manželka navštívila v období od 11. 7. 2016 do 30. 8. 2016. Na to, kdo hradil manželce pobytu v Egyptě, se správní orgán žalobce nezeptal. Společně chtějí žít v ČR. V tomto pohovoru žalobci nebyla položena otázka ohledně příspěvků na domácnost žalobkyně. Toliko zde uvedl, že hradil svatební hostinu. V pohovoru ze dne 9. 11. 2017 pak k dotazu, zda některý z manželů druhého manžela finančně podporuje, uvedl, že ani jeden. K tomu je třeba uvést, že se jedná o situaci, kdy spolu manželé nežijí, nevytvářejí společnou domácnost. Vypovídací hodnota zjištění, že se manželé vzájemně finančně nepodporují, by byla významná v případě, pokud by tvrdili, že spolu sdílejí společnou domácnost, o to se však zde nejedná. Naproti tomu manželka žalobce do protokolu o podání vysvětlení (4. 10. 2016, 9. 11. 2017) uvedla, že nemá finanční problémy (4. 10. 2016) a dále, že manžel platil její pobyty v Egyptě a svatební hostinu (9. 11. 2017, bod 13, 20, 22). Rovněž uvedla poskytování dárek pro ni a pro dcery. Tedy jistá finanční účast žalobce na životních nákladech jeho manželky byla prokázána. Dále podala vysvětlení dne 10. 2. 2017 dcera manželky žalobce Nikola Motýčková, která potvrdila, že její matka hodlá s žalobcem založit rodinu. Dále uvedla, že i ona komunikovala s žalobcem anglicky přes internet. Ani z tohoto podání vysvětlení nelze dovodit nějaké tíživé sociální postavení manželky žalobce.
19. Pokud jde o tvrzený rozpor v popisu snubních prstýnků, tak tento rozpor byl uveden až ve vyjádření žalovaného k žalobě, nikoliv v žalovaném rozhodnutí či v rozhodnutí ZÚ Káhira.
20. Pokud jde o tvrzenou jazykovou bariéru, když dcera Nikola rovněž potvrdila svoji komunikaci s žalobcem přes sociální síť v angličtině, není tato otázka prokázána natolik, aby se dalo usuzovat na jazykovou bariéru znemožňující komunikaci mezi manžely v době rozhodování žalovaného zejména, když posun v jazykových schopnostech tvrdí samotní manželé, jak vyplývá z podání žádosti žalovanému a z vyjádření k němu, které podala manželka žalobce, když žádala o nové prověření jazykových znalostí. Pokud jde o cesty manželky žalobce do Egypta, kdy se jednalo v roce 2016 o pobyt manželky a dále v roce 2017 o pobyt manželky a její mladší dcery, žalovaný je řádně nevyhodnotil, přestože k tomu byl povinen, neboť musí posuzovat případnou účelovost manželství k datu svého rozhodnutí. Bez bližšího odůvodnění uzavřel, že žalobce vůbec netuší, zda bude s dcerou své manželky vycházet a že jej podle všeho tato otázka vůbec nezajímá. Tento závěr však nekoresponduje s právě uvedeným pobytem dcery manželky žalobce v Egyptě v létě roku 2017, kdy žalobce měl možnost se s dcerou žalobkyně osobně seznámit.
21. Pokud jde o závěr žalovaného o nepříznivé sociální situaci manželky žalobce, tu dovozuje toliko z toho, že manželka žalobce nevlastní nemovité věci či auto. Naproti tomu však bylo prokázáno, že čistý příjem manželky žalobce činí 20 až 23 000 Kč měsíčně, pobírá sirotčí důchod na svoji mladší dceru Natálii. Nebylo tvrzeno ani prokázáno, že manželka žalobce čelí exekucím, či že bylo zahájeno insolvenční řízení ani to, zda vůbec má nějaké dluhy. Za této situace nebyl důvodný úsudek žalovaného o nepříznivé sociální situaci manželky žalobce, která navíc sama uvedla, že nemá finanční potíže.

22. Krajský soud po přezkoumání žalovaného rozhodnutí musí konstatovat, že žalovaný nepřijatelně zdůraznil jako jeden z důvodů pro zahájení šetření věkový rozdíl manželů, řádně nezjistil skutečnou jazykovou vybavenost manželů v době svého rozhodování, přestože se této okolnosti manželka žalobce výslovně domáhala, a nedůvodně vycházel z nepříznivé sociální situace žalobkyně. Při hodnocení informací získaných z pohovoru a z podání vysvětlení se žalovaný selektivně soustředil na rozpory, shodné odpovědi řádně nevyhodnotil a neobjasnil důležitost jednotlivých hodnocených informací. Ve vztahu k oblečení, když tento údajný rozpor žalovaný ve svém odůvodnění rozhodnutí zdůraznil („MZV ČR především konstatuje rozpor týkající se oblečení snoubenců na svatbě.“) se nadto o žádný rozpor nejednalo. V rozhodnutí žalovaného absentuje komplexní způsob vyhodnocení informací podaných manželou, přičemž žalovaný byl povinen vypořádat se i s těmi okolnostmi, na nichž se manželé shodli a dále byl povinen vyhodnotit případně zjištěné rozpory z pohledu jejich důležitosti či podružnosti k vztahu mezi manželou.
23. Již z toho důvodu, že žalovaný řádně objektivně a uceleně nezhodnotil informace podané manželou o jejich manželství, trpí jeho rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů. Není zřejmé, jak zhodnotil informace svědčící ve prospěch tvrzení žalobce. Je to přitom žalovaný, kdo byl povinen unést důkazní břemeno o účelovosti manželství, nikoliv žalobce, který by snad měl prokazovat, že manželství nebylo uzavřeno účelově. S ohledem na to krajský soud pro nadbytečnost neprovedl dokazování výplatními páskami manželky žalobce, fotografiemi předloženými žalobcem, e-mailovou korespondencí z roku 2017 ani výsledkem manželky žalobce. Pokud jde o identifikaci indikativních kritérií, když, jak uvedeno, jazyková bariéra dle soudu k datu vydání žalovaného rozhodnutí nebyla prokázána, nutno zdůraznit, že jejich existence je významná pro další šetření a zhodnocení individuálních okolností případu, avšak sama o sobě automaticky neprokazuje účelovost uzavřeného manželství ve smyslu obehnutí zákona o pobytu cizinců. Případná pobytová výhoda spojená s uzavřením manželství nemůže být za účelovost považována, pak by totiž nemohlo obstát žádné takové manželství s cizincem, musí se proto jednat o výlučný důvod uzavření manželství. V případě pochybností nesmí být manželství považováno za účelové. Tedy závěr žalovaného obsažený v jeho vyjádření k žalobě, že převažovala indikativní kritéria o účelovosti manželství, nemůže být legitimním důvodem pro označení manželství za účelové. K těmto indikativním kritériím musí přistoupit další individuální okolnosti věci prokazující účelovost manželství. Krajský soud v této souvislosti dokazuje na judikaturu NSS, z poslední doby např. na rozsudek NSS ze dne 26. 9. 2018, č.j. 10 Azs 68/2018 - 41:

[17] Zároveň ovšem platí, že správní orgány nemohou posouzení případu odvíjet pouze od kritérií vytyčených výše uvedenými nezávažnými akty. NSS ve své judikatuře opakovaně upozorňuje, že výše zmíněná kritéria je nutné považovat pouze za podněty pro zahájení vyšetřování, nikoliv za faktory, z nichž lze automaticky vyvozovat závěry či výsledky dalšího šetření. Naplnění některých indikativních kritérií či faktorů proto není bez dalšího důvodem pro závěr, že manželství bylo účelové, ale má vést správní orgán k tomu, aby podnikl další kroky, které podezření potvrdí nebo vyvrátí. Všechny skutečnosti týkající se sporného vztahu musí být posouzeny komplexně, a to včetně těch, jež svědčí ve prospěch cizince (srov. rozsudek NSS č. 5 Azs 89/2015-30, a č.j. 7 Azs 326/2017-21, bod [28] a [29] a judikatura tam uvedená).

[18] Manželství nelze považovat za účelově uzavřené pouze proto, že je s jeho uzavřením spojena výhoda pobytového titulu. Za účelově uzavřené manželství je totiž možné označit pouze takové, které je uzavřeno výlučně za účelem získání pobytového oprávnění (srov. bod 28 odůvodnění směrnice 2004/38/ES). Při prokazování účelovosti manželství je nutné se zaměřit na úmysl obhájet cizinecký zákon k získání pobytového oprávnění a na úmysl vést společný manželský život (viz rozsudek NSS ze dne 9. 12. 2015, č. 4 Azs 228/2015-40, bod [56] a odborná literatura tam citovaná).

[19] Zákon o pobytu cizinců vychází z vyvratitelné domněnky, že manželství mezi cizincem a občanem EU je manželstvím řádným, neuzavřeným ve snaze obehýt zákon (srov. rozsudky NSS ze dne 6. 8. 2015, č.j. 10 Azs 115/2015-38, bod [37], a č. 4 Azs 228/2015-40, bod [61]). Správní orgán nemůže v případě podezření, že by se mohlo jednat o účelově uzavřené manželství, vybírat pouze ty skutečnosti, které svědčí pro

závěr, že manželství bylo uzavřeno účelově. Musí naopak nestranně posoudit skutečnosti svědčící pro i proti tomuto závěru.

V případě pochybností musí dát přednost závěru, že manželství účelově uzavřeno nebylo.

[20] V odůvodnění rozhodnutí musí správní orgán jasně a přezkoumatelně vysvětlit jednak, co vyvolalo pochybnosti o řádnosti manželství, jednak jaké všechny skutečnosti během řízení zjistil, které z nich hovoří ve prospěch závěru, že se jedná o řádné manželství, a které naopak proti tomuto závěru. Teprve na základě těchto úvah pak může správní orgán ve věci rozhodnout a v případě, že se mu podaří na základě řádných skutkových zjištění jednoznačně prokázat, že výlučným účelem sňatku bylo získání výhodnějšího pobytového oprávnění a že manželé nemají a neměli v plánu vést společně manželský život, je možné uvažovat o účelovém manželství (srov. rozsudek NSS č. 4 Azs 228/2015-40, bod [61]).

[21] Při posuzování manželství je třeba mít vždy na zřeteli, že neexistuje jeden společensky akceptovaný model manželství s jasně definovaným obsahem. Lidé jsou různí, uzavírají sňatky z různých pobitek a logicky se liší i následný obsah svazku. Za účelově uzavřený proto nelze označit každý sňatek cizince s občanem EU, který v očích správního orgánu nedosahuje kvality ideálního modelu manželského vztahu, nebo který manželé uzavřeli mj. i z důvodu řešení pobytové situace cizince. Jak totiž plyne z výše uvedené judikatury, je třeba dokládat snahu obejt zákon o pobytu cizinců, tj. uzavřít svazek pouze za účelem získat pobytové oprávnění, nikoliv nedokonalosti vztahu manželů. Ambicí směrnice 2004/38/ES a zákona o pobytu cizinců není podrobit zevrubné kritice manželské svazky cizinců s občany EU, ale odhalit a neudělit přechodný pobyt těm cizincům, kteří institutu manželství zneužívají.“

24. S ohledem na vše shora uvedené dospěl krajský soud k závěru, že žaloba je důvodná. Žalované rozhodnutí proto podle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení se bude žalovaný zabývat skutkovým stavem manželství k době svého rozhodování, zejména je namístě zhodnotit řádně jazykové schopnosti manželů a řádně vyhodnotit veškeré informace, které podali či podávají, a to bez ohledu na to, zda se jedná o informace vzájemně se potvrzující či naopak o informace vzájemně si odporující (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Náklady řízení

25. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., když procesně úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Soud přiznal žalobci náklady soudního řízení za mimosmluvní odměnu a hotové výdaje právního zastoupení /ve výši 3 100,- Kč za jeden úkon právní služby podle § 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů za poskytování právních služeb („advokátní tarif“)/, a to za:

- čtyři úkony právní služby: převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, replika, účast na jednání soudu

- čtyři náhrady hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300,- Kč (§ 13 odst. 1, 3 advokátního tarifu); tj. soud přiznal žalobci náklady právního zastoupení ~~zvýšené o 21 % DPH~~ (§ 57 odst. 2 s.ř.s.) ve výši 13 600,- Kč

- cestovní náhrada za použití automobilu na jednání soudu z Prahy do Pardubic a zpět ve výši 1 662 Kč (spotřeba vozidla Chevrolet Captiva - 9 l/100 km, cena nafty 34 Kč/l, 123 km, sazba základní náhrady za 1 km – 3,7 Kč/km)

- náhrada za promeškaný čas ve výši 300 Kč (100 Kč za každou započatou půlhodinu - § 14 odst. 3 advokátního tarifu)

26. Dále krajský soud přiznal žalobci náhradu uhrazeného soudního poplatku ve výši 3000,- Kč.

27. Žalovaný je povinen zaplatit náhradu nákladů řízení k rukám zástupce žalobce ~~Rambousek a partner a.s., daňový poradce~~, ve výši 18 562 Kč, a to ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Vrabcová.

opravila
12.12.2018 M. Vrabcová

rozsudku. Platební místo se opírá o ust. § 149 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) za použití § 64 s. ř. s. Lhůta k peněžitému plnění byla stanovena podle § 160 odst. 1 o.s.ř. za použití § 64 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 31. října 2018

JUDr. Jan Dvořák v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Vrabcová.